

АКАДЕМІКУ МИКОЛІ ГРИГОРОВИЧУ НАХОДКІНУ 90 років

25 січня 2015 року академік НАН України, заслужений професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, патріарх української фізичної спільноти Микола Григорович Находкін відзначає своє 90-річчя.

Варто тільки пригадати, яким буремним був цей період в історії, щоб уявити, скільки різних подій довелося побачити і пережити Миколі Григоровичу на своєму віку. Нам пощастило, що від свого діда, Олексія Павловича Шереметьєва, який завідував фізичним кабінетом ще в Київському університеті ім. Святого Володимира, він унаслідовав інтерес до фізики. Навчання Миколи Григоровича в Київському державному університеті імені Тараса Шевченка припало на голодні і напівголодні перші повоєнні роки. Закінчивши університет, а потім аспірантуру під керівництвом члена-кореспондента АН УРСР, професора Наума Давидовича Моргуліса, Микола Григорович залишився в КДУ в ролі викладача, дослідника і вихователя молодих кадрів у галузі фізичної електроніки.

Першим напрямом його досліджень була вторинна електронна емісія. Миколі Григоровичу належить заслуга розвитку іонізаційної електронної спектроскопії. Її детальну розробку і введення в практику елементного аналізу поверхонь він завершив виданням унікального довідника – атласа іонізаційних спектрів. З розвитком фізичної електроніки, яка традиційно була орієнтована на створення катодів різних типів і дослідження низькотемпературної плазми, Микола Григорович одним із перших підключався до розроблення нових напрямів – кріогенної електроніки, мікроелектроніки і, в останні десятиріччя, наноелектроніки.

Зокрема, він ініціював створення першого в Україні надвисоковакуумного тунельного сканувального мікроскопа, що візуалізує структуру поверхонь з атомним розділенням. Він також багато займався пошуком нових середовищ для запису інформації. У кожний із згаданих напрямів Микола Григорович зробив вагомий і визнаний творчий внесок.

Він багато років був деканом радіофізичного факультету Київського університету імені Тараса Шевченка і досі невтомно працює на ниві вищої освіти. Сотні висококваліфікованих спеціалістів у різних галузях електроніки є його вихованцями і плідно працюють в багатьох наукових установах, університетах і на підприємствах. Миколі Григоровичу притаманна широка ерудиція, а його особиста бібліотека налічує тисячі книг не тільки з фізики, а й з інших галузей природознавства, а також філософії та історії. Його ставлення до інших людей можна характеризувати як вимогливу доброту. Він охоче підтримував і підтримує багатьох гідних людей. На всіх наукових зібраннях Микола Григорович є активним учасником дискусій, його зауваження принципів і часто гостро критичні, але конструктивні і продиктовані прагненням підказати і підтримати корисні ідеї, прискорити застосування наукових результатів у практиці, зміцнити зв'язки науки з освітою і потребами економіки України.

Автори статей, що публікуються в УФЖ № 1 та № 2 2015 р., з почуттям глибокої поваги присвячують їх Миколі Григоровичу Находкіну, вітають його з ювілеєм і щиро бажають йому здоров'я, багатьох літ життя, нових успіхів на ниві науки і освіти.